

ชื่อเรื่อง	ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการปฏิบัติงานของหมอดินอาสา ประจำหมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นางณภักษ์ เตชะกิติกรกุล
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	อาจารย์กิตติพงษ์ ไตรธิกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน ในพื้นที่ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่รับบริการจากการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน 2) ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน และ 3) ระดับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรจากการรับบริการจากหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 87 ราย ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากจำนวนประชากร 111 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการรวบรวมข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

ผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าสามในสี่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 38 ปี โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่อายุน้อยที่สุดคือ 22 ปี และมากที่สุดคือ 59 ปี เกือบสองในสามจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาภาคบังคับ มีสมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ยประมาณ 4 คน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเกี่ยวกับการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ รายได้เฉลี่ยภายในครัวเรือนเฉลี่ย 56,408 บาทต่อปี มีขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ยประมาณ 4 ไร่ มีลักษณะการทำการเกษตรโดยการปลูกพืชไร่ ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเคยติดต่อหรือใช้บริการของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน ได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับหมอดินอาสาจากหมอดินอาสาประจำหมู่บ้านโดยตรง โดยหมอดินอาสาให้ความรู้และบริการในลักษณะกระจายความรู้ในที่ประชุมหรือให้การฝึกอบรมเป็นครั้งคราว

ผลการศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้านในระดับปานกลางในด้านกิจกรรมการจัดทำข้อมูลข่าวสาร แยกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การประสานงานข้อมูลข่าวสารระหว่างหมู่บ้านกับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน 2) การสำรวจ

ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในหมู่บ้าน 3) การประชุมเสนอข้อมูลทรัพยากรดินและน้ำ และ 4) การวางแผนและแก้ไขปัญหาระบบทรัพยากรดินและน้ำ ร่วมกับชุมชน

ส่วนกิจกรรมด้านอื่นคือ 1) ด้านกิจกรรมร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน 2) ด้านกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน และ 3) ด้านความมุ่งมั่นและการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับน้อยทุกประเด็น

ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับน้อยด้านกิจกรรมร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน ในประเด็น 1) การจัดทำแปลงสาธิตการปลูกพืชตามความเหมาะสมของดิน 2) การจัดทำแปลงสาธิตกิจกรรมพัฒนาที่ดินเพื่อให้เกษตรกรได้ศึกษาดูงาน 3) เผยแพร่ความรู้ต่างๆ ในลักษณะต่างๆ เช่น จัดฝึกเผยแพร่อบรมให้ความรู้ด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ 4) การให้บริการวิเคราะห์คุณภาพปุ๋ยอย่างง่าย 5) การให้บริการวิเคราะห์ตัวอย่างดินอย่างง่าย 6) การแจกจ่ายสารเร่งการทำให้จุลินทรีย์สำหรับกำจัดวัชพืช (พด.5) และ 7) การแจกจ่ายสารปรับปรุงดินที่ผสมจากวัสดุธรรมชาติ เพื่อปรับปรุงคุณสมบัติของดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช (พด.4)

ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ด้านกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน ประเด็น 1) การถ่ายทอดความรู้ผ่านหอกระจายข่าว การแจกเอกสาร ใบปลิว 2) การแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวในกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน 3) การแนะนำวิธีแก้ไขปัญหาดินขาดอินทรีย์วัตถุ 4) การแนะนำการใช้ประโยชน์ที่ดินในการปลูกพืช ตามความเหมาะสมของดิน และ 5) การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดิน เช่น ดินเปรี้ยว ดินเค็ม ดินด่าง ฯลฯ

ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ด้านความมุ่งมั่นและการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ประเด็น 1) การเผยแพร่ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน และสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดินต่อเกษตรกร 2) ความเชื่อมั่นในการให้ความรู้ของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน 3) การตรงต่อเวลาในการนัดหมายเพื่อช่วยแก้ไขปัญหากับเกษตรกร 4) การนัดหมายให้เกษตรกรในพื้นที่เข้ามารับถ่ายทอดความรู้ และบริการของหมอดิน 5) ความยุติธรรมและเป็นธรรมในการแก้ไขปัญหาการให้บริการในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน และ 6) ความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหาและการให้บริการในการปฏิบัติงานของหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน

ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะจากการรับบริการจากหมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในระดับปานกลางในด้านการจัดการข้อมูลข่าวสาร ด้านกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน ด้านกิจกรรมร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน และด้านความมุ่งมั่นและการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน

Title	Farmers' Satisfaction Towards The Performance of Mor-Din Village Volunteer in Muang Na Sub-District, Chiang Dao District, Chiang Mai
Author	Mrs. Napaphat Taechakitikornkul
Degree of	Master of Science in Agricultural Extension
Advisory Committee Chairperson	Mr. Kittipong Towthirakul

ABSTRACT

The objectives of this study were to find out 1) personal and socio-economic characteristics of farmers who used the service of Mor-Din village volunteer; 2) farmers' satisfaction towards the performance of Mor-Din village volunteer; and 3) Level of their problems encountered and suggestions of farmers to improve the performance of Mor-Din village volunteer in Muang Na sub-district. Data were collected by means of interviewed 87 samples obtained from random sampling from the number of population of 111. Obtained data were analyzed by using the Statistical Package for the Social Science program

The findings showed that most of the respondents were male, 38 years old on average. The youngest respondent providing the data was 22 years old whereas the oldest was 59 years old. Almost two-thirds of the respondents were elementary school graduates. They had 4 family members on average and they earned a living by cropping and animal rearing. Their an average annual income was 56,408 baht and they had farming land are a of 4 rai on average. All of the respondents used to contact with or use the service of the village Mor-Din volunteer. They directly perceived the information about the village Mor-Din volunteer. He extended knowledge and services in the form of knowledge extension in the meeting or in some occasional trainings.

The results revealed that the respondents had a moderate level of their satisfaction towards working performance of the village Mor-Din volunteer in 4 aspects: 1) coordination on information between the village and staff of the Land Development Department; 2) survey of problems and needs of the villagers; 3) meeting on the presentation of data on soil and water resources; and 4) planning and problem-solving with the community on soil and water resources.

The respondents had a low level of satisfaction towards other activities as follows:

- 1) mutual activities with the Land Development Department; 2) activities on knowledge extension on land development; and 3) commitment and problem-solving. Also, they had a low level of satisfaction on the mutual activities with the Land Development Department in the following aspects; 1) the preparation of demonstration beds for growing plants suited to the soil conditions; 2) the preparation of demonstration beds for land development in order to be visited by farmers; 3) extension of various knowledge such as knowledge on soil and water conservation; 4) service on a simple analysis of fertilizer quality; 5) service on a simple analysis of soil sample; 6) the distribution of micro-organism activator for weeds elimination; and 7) the distribution of soil improvement substance mixed from natural matters suited to the growth of plants.

The respondents had a moderate level of satisfaction on the five aspects of the activities on knowledge extension of land development as the following: 1) knowledge extension through the village news tower and distribution of documents or flyers; 2) informing on current activities of the Land Development Department; 3) suggestions on methods of problem-solving on lacking of organic matter in the soil; 4) suggestions on the exploitation of land for cropping in conformity to the soil condition; and 5) giving consultation about problem-solving on soil conditions such as salted soil, sour soil and alkaline soil.

They had moderate level of satisfaction on the commitment and problem-solving in task implementation as follows: 1) the extension of knowledge on land development and support on production factor on land development; 2) reliability on the extension of knowledge of the village Mor-Din volunteer; 3) punctuality of an appointment for helping farmers to solve problems; 4) an appointment of the village Mor-Din volunteer on the invitation of farmers to use the services; 5) justice in problem-solving on the services of the village Mor-Din volunteer; and 6) the continuity in problem-solving and services the the village Mor-Din volunteer.

For problems encountered, it was found the respondents had a moderate level of activities on the preparation the preparation of information, the extension of knowledge on land development, mutual activities with the Land Development Department and the commitment and problem-solving in task implementation.